Kuntaliitto
Kommunförbundet

Lausunto

Dnro 622/03/2018

24.9.2018

Valtiovarainvaliokunta, verojaosto
Eduskunta

Lausuntopyyntönne

hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vuoden 2019 tuloveroasteikosta ja laeiksi tuloverolain sekä perintö- ja lahjaverolain 7 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan verojaosto on 14.9.2018 pyytänyt Kuntaliitolta lausuntoa hallituksen esityksestä, joka sisältää ehdotuksen vuoden 2019 tuloveroasteikoksi sekä eräitä kevennyksiä ansiotuloverotukseen. Kunnallisveron perusvähennyksen enimmäismäärää esitetään korotettavaksi 205 eurolla, työtulovähennyksen enimmäismäärää 90 eurolla sekä työasuntovähennyksen enimmäismäärää 250 eurolla. Lisäksi mm. eläketulovähennyksen laskentatapa muutetaan.

Ehdotettujen muutosten arvioidaan vähentävän verotuloja yhteensä noin 499 miljoonalla eurolla. Kuntien verotulojen arvioidaan vähenevän noin 237 miljoonalla eurolla. Tästä 92 miljoona euroa johtuu työtulovähennyksen korotuksesta, 80 miljoonaa euroa perusvähennyksen korotuksesta ja 56 miljoonaa euroa ansiotuloveroasteikkoon ehdotettavista muutoksista. Hallitusohjelman mukaisesti kunnille aiheutuva verotulomuutos kompensoidaan nettomääräisesti. Verotulomuutos kompensoidaan valtionosuusjärjestelmän kautta. Kompensaatiosta on tarkoitus antaa erillinen esitys.

Kuntaliitto pitää välttämättömänä, että veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille täysimääräisesti. Ansiotuloverotuksen kunnallisvero on selkeästi tärkein tulonlähde kunnille ja siten elintärkeä osa paikallistason palveluiden rahoituksessa.

Kuntaliitto huomauttaa, että ansiotuloverojen menetykset olisi parempi kompensoida kunnille verojärjestelmän sisällä kuin valtionosuuksia korottamalla. Nykyinen käytäntö kompensoida valtionosuuksien kautta heikentää jatkuvasti kuntien veropohjaa, ja niin sanottu efektiivinen ja nimellinen kunnallisveroprosentti eriytyvät entisestään.

Työasuntovähennys osana verojärjestelmää

Työasuntovähennykselle on lähtökohtaisesti olemassa hyvät perusteet. Se osaltaan kannustaa työn vastaanottamista vakituista asuinpaikkaa kauempaa, kun toisen asunnon kustannuksia voi vähentää verotuksessa. Kaavamaiset kilometrirajat sekä puolisoon tai alaikäiseen lapseen liittyvät edellytykset ovat perusteltuja, vaikkakin ne kaavamaisuutensa vuoksi asettavat veronmaksajat osittain erilaiseen asemaan.

Toisaalta työasuntovähennys on poikkeus verotuksen pääsäännöstä, jonka mukaan elantomenoja ei voi vähentää verotuksessa. Verojärjestelmän kokonaisuuden kannalta tämänkaltaiset vähennykset repivät aukkoja veropohjaan, joita voi myöhemmässä vaiheessa olla hankala korjata. Tämän vuoksi työasunnon verovähennyksen enimmäismäärän kasvattamiseen tulee suhtautua varauksella ja sen vaikutuksia on arvioitava tarkasti.

Työasuntovähennyksen taso vaikuttaa merkittävästi toisaalta sen kannustinvaikutukseen, mutta toisaalta myös väärinkäytön mahdollisuuksiin. Enimmäismäärän korottaminen 250 eurosta 450 euroon kuukaudessa on varsin antelias muutos. Käytännössä

www.kunnat.net
www.kommunerna.net

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14,00530 Helsinki
PL 200, 00101 Helsinki
Puh. 09 7711,faksi 09 771 2291
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
Andra linjen 14,00530 Helsingfors
PB 200, 00101 Helsingfors
Tfn 09 7711, fax 09 771 2291
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

useimmissa tapauksissa työasunnon kustannukset ovat enemmän kuin 250 euroa kuukaudessa, joten enimmäismäärän korotus koskettanee valtaosaa vähennyksen käyttäjistä.

Positiivista on, että enimmäismäärän korotus voi kannustaa vastaanottamaan työtä kauempaa ja työn vastaanottaminen on entistä kannattavampaa. Enimmäismäärän korotukseen sisältyy kuitenkin myös riski, että sitä ryhtyvät käyttämään henkilöt, jotka aiemmin eivät ole työasuntoa käyttäneet. Esimerkiksi Tampereelta Helsinkiin (tai toisinpäin) liikkuvalle uuden työasunnon vuokraaminen voi olla jatkossa houkuttelevaa, vaikka aiemmin työasuntoa ei olekaan tarvinnut. Muutos luo siis tiettyä ”hukkakäyttäytymistä”, joka ei välttämättä ole perusteltua.

Lisäksi erilaiset sukulaissuhteet ja lähipiirin vuokrausjärjestelyt ovat alttiita väärinkäytöksille. Esimerkiksi Tampereelta Helsinkiin matkaava (tai toisinpäin) voi vuokrata asunnon ja saada siitä työasuntovähennyksen, mutta antaa asunnon opiskelemaan tulevan lapsensa käyttöön.

Kuntaliitto on esittänyt jo valmisteluvaiheessa, että hallituksen esityksessä arvioidaan tarkemmin työasuntovähennyksen kannustinvaikutuksia ja väärinkäytön mahdollisuuksia. Nykyisessä esitysluonnoksessa ei juuri ole arvioitu työasuntovähennyksen enimmäismäärän korottamisen vaikutuksia veronmaksajien käyttäytymiseen.

On tärkeää, että työasuntovähennys on verotuksessa osa tulonhankkimisvähennysten kokonaisuutta, johon sovelletaan 750 euron vuotuista omavastuuosuutta. Työasuntovähennyksen tulee jatkossakin olla osa tulonhankkimisvähennysten kokonaisuutta. Kun työasuntovähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi varsin merkittävästi - 200 euroa kuukaudessa, olisi mahdollista vastaavasti korottaa tulonhankkimisvähennyksen omavastuuosuutta 800 euroon vuodessa. Tämä osaltaan säilyttäisi tasapainon verotuksessa.

Kuntaliitto ehdottaa, että työasuntovähennyksen enimmäismäärän korottamisen vastapainoksi vuotuista tulonhankkimisvähennysten omavastuuosuutta korotetaan 800 euroon vuodessa.

Lopuksi on todettava, että työasuntovähennys ja toisaalta työn perässä liikkuminen vaikuttavat ympäristöön ja ilmastopäästöihin. Ympäristön näkökulmasta veronmaksajan käytössä oleva toinen asunto (työasunto) on ylimääräinen kuormittava tekijä. Toisaalta toinen asunto voi vähentää ja lyhentää työpaikan ja vakituisen asunnon välistä liikennettä, mikä taas on ympäristönäkökulmat huomioiden kannatettavaa.

Kuntaliitto esittää, että hallituksen esityksessä arvioitaisiin myös työasuntovähennyksen enimmäismäärän korottamista myös ympäristö- ja ilmastonäkökulmasta.

Muilta osin Kuntaliitolla ei ole luonnokseen huomautettavaa.

SUOMEN KUNTALIITTO

Henrik Rainio
vs. johtaja, kuntatalous

Liite 1. Kunnallisveron vähennysten vaikutus kunnallisveroon

